

ПРЕС БЮЛЕТИН на Центъра на ЕС по наркотиците

НАД ПОЛОВИН МИЛИОН ЕВРОПЕЙЦИ СЕГА СА НА СУБСТИТУИРАЩО ЛЕЧЕНИЕ Значително увеличаване на услугите в областта на зависимостта от опиати, но предлагането им все още не е еднакво навсякъде

(24.11.2005, ЛИСАБОН) Общият брой на пациентите на субституиращо лечение в Европа вече премина половин милионната граница, твърди Центърът на **ЕС по наркотиците (EMCDDA)** днес в своя **Годишен доклад 2005 за състоянието на проблема с наркотиците в Европа**, представен в Брюксел.

По информация на Центъра, след седемкратно увеличение през последното десетилетие, сега най-малко 530 000 пациенти от 28 страни (**ЕС-25, Норвегия, България и Румъния**) са на субституиращо лечение, провеждано както в специализирани лечебни центрове, така и от общопрактикуващите лекари. Според оценките приблизително между една четвърт и половината от хората с проблеми с опиатите в Европа вероятно сега са на такъв вид лечение.

Но според доклада достъпността до субституиращо лечение все още не е еднаква навсякъде в Европа, особено в **страните от ЕС-15** и в **новите и бъдещите държави-членки**. Според представените днес данни в **десетте нови държави-членки и България и Румъния** се отчитат едва малко над 1% от всички пациенти на субституиращо лечение в Европа.

Субституиращото лечение е с доказана ефикасност за подобряването на здравния статус на хората с проблеми с опиатите. Също така, то може да играе важна роля за намаляване разпространението на HIV. Поради това, липсата на достатъчно възможности за такова лечение в някои от **държавите-членки** "буди загриженост", се подчертава в доклада.

Бупренорфинът – една все по-често срещана терапевтична практика

Метадонът е най-често предписваното средство за лечение на опиатна зависимост в Европа, като той се предписва на приблизително 80% от пациентите на субституираща терапия (над 90% от тези, които се лекуват в специализираните лечебни центрове). Въпреки това, днешният доклад отбелязва, че през последните години е налице по-широк диапазон на предлаганите терапевтични възможности, което помага на клиничните специалисти по-добре да отговорят на нуждите на пациентите.

В специален раздел за бупренорфина **EMCDDA** съобщава, че 18 от всичките 28 страни сега използват това вещество за субституиращо лечение и от средата на 90-те години то става все по-често предпочитан избор. Днес почти 20% от пациентите на субституиращо лечение са на терапия с бупренорфин ⁽¹⁾, въпреки че употребата му значително се различава в отделните страни.

В **Чехия, Франция, Финландия и Швеция**, например, над 60% от пациентите на субституиращо лечение през 2003 г. са получавали бупренорфин, докато в останалите страни употребата му остава умерена или силно ограничена.

В края на 2004 г. всички **страни от предишния формат на ЕС-15** съобщават за прилагане на бупренорфиново лечение, както като дългосрочна субституираща терапия срещу опиати, така и за отказване от опиати. Сред **десетте нови държави-членки на ЕС**, бупренорфиновото лечение се среща само в **Чехия** (вижте по-горе), където сега пациентите, които се лекуват с това вещество са повече от тези, които приемат метадон.

Възможна е злоупотреба

Фармакологичното действие и ефектите от бупренорфина вероятно го превръщат в относително непривлекателен наркотик за черния пазар, пояснява докладът. Въпреки това, съществува потенциална възможност от злоупотреба с бупренорфин и някои страни съобщават за случаи на употреба с нелечебна цел.

При употребата му в съчетание с други вещества, като алкохол, бензодиазепини, барбитурати и транквиланти, могат да настъпят сериозни взаимодействия, включително свръхдозироване. Въпреки това, смъртните случаи в резултат от употребата на бупренорфин остават много редки, вероятно поради факта, че той се понася от организма дори в относително високи дози.

Злоупотреба и отклоняване за черния пазар се отчитат предимно в страните, в които той намира широко терапевтично приложение (напр. **Франция, Финландия**), или в които наркотикът е лесно достъпен чрез лекарски рецепти или аптеките. В тази връзка, докладът подчертава необходимостта от “мерки за намаляване случаите на отклоняване за черния пазар и злоупотребата” с бупренорфин.

Лечението на проблеми с други наркотици остава ограничено

В днешния си доклад **EMCDDA** предупреждава, че въпреки увеличаването на субституиращото лечение на зависимости от опиати, лечението на употребата на други видове наркотици остава ограничено.

В доклада се твърди, че “цялостното лечение за хората с проблеми с кокаина изглежда недобре развито” и не съществува “убедителна европейска доказателствена база, която да послужи като ориентир за развитието на услугите в тази област”.

По същия начин, само няколко страни – **Дания, Германия, Гърция, Франция, Холандия, Австрия и Швеция** – предлагат услуги, които са специално предназначени за проблемно употребяващите канабис, въпреки повишеното търсене на лечение срещу този наркотик. Като цяло тези възможности за специализирано лечение не са добре развити в Европа и нуждите на проблемно употребяващите канабис все още не се разбират добре.

Като коментира заключенията от доклада, **директорът на EMCDDA Волфганг Гьоц** казва: “През последните 10 години сме свидетели на рязко увеличаване на предлагането на субституиращо лечение за хората с проблеми с опиатите в Европа. Въпреки че приветстваме това постижение трябва да признаем, че са необходими още допълнителни инвестиции. Не трябва да забравяме, че нашата голяма цел е да осигурим възможностите за лечение да бъдат на разположение на *всички*, които се нуждаят от тях, независимо от това къде живеят те и какви наркотици употребяват”.

Забележки

За по-подробна информация относно *Годишен доклад 2005* и всички свързани с него материали, посетете <http://annualreport.emcdda.eu.int>

(¹) Вижте Избрани теми – “Бупренорфин: практики в лечението, злоупотребата и предписанието”, Фигура 4.